

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-iej w po-
łudnie i o godzinie 6-iej
wieczorem,

PRENUMERATA wyno-
si w Krakowie: miesię-
cznie 2 kor., kwartalnie
kor. 6; za jednorazowe za-
noszenie do domu dopła-
ca się 40 hal., za dwura-
zowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie
1 kor 2 hal. 70, kwartalnie
kor. 8. W państwie Nie-
la okiem kwartalnie kor.

Ori w innych państwach: kwartalnie kor. 12, Za jednorazową wysyłkę dziennie dopła-
ca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

|| dlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcja nie zwraca. Adres Red.: Ul. św
Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głosu Narodu“ Kraków, Tel. Nr. 190.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1892 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na
wydanie wiecz. wynosi
miesięcznie w miejscu z
odnoszeniem do domu
1 koronę.

Numer połudn. 10 hal
wieczorny 4 hal. Listy
pieniężne przekazy na
prenumeratę i inseraty,
franco do Administracji
„Głosu Narodu“. — Pre-
numeratę oprócz upowa-
żnionych agencji przy-
muje każdy urząd po-
sztowy w obrębie Mona-
rchi i w państwie nie-
mieckim. Reklamacji
nieopieczętowane nie po-

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowym „Głosu Narodu“ róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 79
Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 15 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 80 hal za pierwszy raz.
każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasaż.
Hausmanna. w Wiedniu Haasenstein & Vogler. M. Opelik, M. Dukas, M. Schalek, E. Brunn, Kutschera & Schleri, R. Moses Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie
J. Leopold, w Paryżu de Baczkowski 14 Cite de Treviso, John F. Johnes & Cie.

Nr 142

Kraków piątek 29 marca 1907 r.

ROK XV.

Rejterada.

Skoncentrowana demokracja daje, w ciągu rozpoczętej dopiero kampanii wyborczej, słabe znaki życia, w niektórych okręgach miejskich. Nawet jednak w tych dorywczych wystąpieniach znać nieudolność tego stronnictwa, brak ludzi poważnych związanych z jego aspiracjami, i luźny związek pomiędzy koncentratami a ogółem wyborców. Zaledwie w dwóch czy trzech miastach wyłoniły się kandydatury liberalne, z tak nie wielkimi szansami, że przy walce wyborczej, prawie w grę wchodzić nie będą. Skoncentrowani demokraci czują dobrze swoją słabość i szukają ratunku u mas żydowskich, podkreślając przy każdej sposobności swoje przyjaźielskie usposobienie w obec żydów. Dotychczas jednak nie znać rezultatu tych filosemickich demonstracji, a żydzi albo występują z własnymi żydowskimi kandydatami, albo przechylają się ku innym partjom, w pierwszym rzędzie naturalnie ku socjalistom. Nawet dr. Gross przywódcą t. zw. niezawisłych żydów, jest zmuszony tłumaczyć się ciągle w swoim „Tygodniku“ z sojuszu zawartego ze skoncentrowanymi liberałami...

A sojusz ten przyszedł do skutku przede wszystkim na tej podstawie, że zarówno skoncentrowani jak i żydzi niezawisli nie uznają solidarności Koła polskiego...

W neoliberalnym programie, wstąpienie do Koła przywiązano do takich warunków, że równały się one negacji solidarności, a że dla żydów radykalnych zasada polskiej narodowej solidarności niema żadnej wartości, więc na tym punkcie łatwo zeszli się z pokrewnymi im duchem liberałami „N. Reformy“.

Taka była teoria liberalna natychmiast po uchwaleniu reformy wyborczej.

A praktyka?

Odbyło się już kilka zgromadzeń publicznych, na których występowali albo kandydaci skoncentrowani, albo ich mężowie zaufania. Ani jeden nie wystąpił przeciwko solidarności Koła, ani jeden nie poczynił zasadniczych zastrzeżeń przeciwko wstąpieniu do Koła polskiego.

P. Petelenz w Samborze wyraźnie oświadczył się za solidarnością bezwarunkową, a dr. Łazarski ogłosił w „N. Reformie“ deklarację, w której pisze między innymi: „stojąc na gruncie solidarności Koła nie miałem i nie mam żadnych stosunków z partją socjalistyczną“...

Nie mając pretensji do jasnowidzenia, można śmiało już dziś zapowiedzieć, że inni liberalni kandydaci pójdą tą samą drogą...

Powody tego nawrócenia łatwo zrozumieć. Po prostu nasi liberałi zorientowali się, że ol-

brzymia większość wyborców uznaje solidarność Koła p. za dogmat narodowy i poprze tylko takich kandydatów, którzy zasadę solidarności przyjmą bez zastrzeżeń. W obec tego nastroju, skoncentrowani, którzy i tak stanowią grupę wodzów bez armii, nie chcą utracić ostatnich pozycji i ostatnich mandatów, byli zmuszeni do tej zmiany frontu, pod grozą całkowitego osamotnienia...

Z ogólnego punktu widzenia, można się tylko cieszyć z tego zwrotu, który zresztą można obserwować także u ludowców. Chodzi tylko o to, aby nawrócenie nie było chwilowem, przemijającym, dorywczem, ale pozostawiło trwałe ślady w umysłach skoncentrowanych polityków, także po wyborach.

Ale w takim razie, wszystkie narzekania, krytyki i żale odnoszące się do Rady narodowej były zbyteczne, a zwalczanie tej organizacji której jedynym celem jest utrzymanie solidarności Koła, było chyba manewrem cokolwiek nie szczerym...

—oooo—

Ze spraw ruskich.

Stronnictwa ruskie zwalczające się gwałtownie pomiędzy sobą, łączy właściwie tylko jedno jedyne uczucie nienawiści ku Polakom, pragnienie wypędzenia ich za San, odebrania im ziemi, zruszczenia miast wschodnio-galicyjskich i t. p. inne szlachetne życzenia.

W wolnych od walki z Polakami chwilach rzucają na siebie partje ruskie różne ciężkie pociski, obrzucają się obelgami, insynuacjami i odmawiają sobie wzajemnie patryotyzmu.

Jak nienormalne panują wśród nich stosunki, jak są niezrozumiałe dla obserwatora tych wzajemnych wymysłów, może każdy zrozumieć z tego, że przedmiotem walki jest prawie tylko kwestya, do jakiej narodowości Rusini przyznawać się mają: do ruskiej czy do ruskiej (t. j. do rosyjskiej czy do ukraińskiej).

Programy ich społeczne, polityczne, ekonomiczne nie wiele się różnią od siebie, a jednak nienawiść stronnictwa przechodzi tam wszelkie granice. Wrogiem zdecydowanym, wiarołomnym, podstępny, bratającym się z Lachami (jestto największa zbrodnia) staje się dla „ukraińca“ każdy choćby najuczciwszy Rusin, jeżeli wstępuje do „moskalofilów“ i odwrotnie. Smutne to zaciętrzewienie należy tłumaczyć tylko brakiem wyższej kultury wśród przywódców ruskich, którzy wyłącznie dzierżą wodze narodowej polityki ruskiej i w ślepej zależności trzymają masy ludowe ruskie.

W ostatnich czasach i ks. biskup stanisławowski Chomyszyn stał się celem zjadliwych ataków „Hałyczanina“ organu moskalofilskiego. Na tego władkę ruskiego padło ze strony księży „ruskich“ (moskalofilskich) straszne podejrzenie, że popiera w swej diecezyi „ukraińskie“ kandydatury przeciw staroruskim.

Natychmiast wystąpił „Hałyczanin“ z os-

trą filipiką, utrzymaną w niesłychanie groźnym i wojowniczym tonie, w której skonstatowawszy tę wielką zbrodnię biskupa, grozi daleko idącymi następstwami, oburzeniem ruskiego duchowieństwa, zarzuca władcy brak starania o religię, duchowieństwo i t. d.

Charakterystycznym dla stosunków ruskich jest to wystąpienie organu stronnictwa, którego lwia część zwolenników stanowi duchowieństwo ruskie.

Ale w polityce księży ruscy nie oglądają się na powagę biskupa i samodzielnie zamierzają działać.

Według oskarżeń „Hałyczanina“ biskup Chomyszyn zwołał do siebie księży moskalofilskich i zobowiązał ich słowem, że nie będą przy wyborach do parlamentu ani głosować, ani agitować za kandydatami ruskimi, a przez umiejętne przedstawienie kandydatów w okręgu kołomyjskim, zdążą do obalenia kandydatury dra Dudykiewicza jednego z wybitnych przywódców partji staroruskiej.

Naturalnie stanął biskup Chomyszyn na stanowisku skrajnie partyjnym, nie mógł bowiem ze stanowiska religii potępić kandydatur staroruskich. Ale co gorsza, następstwa tego kroku biskupa są dalej idące. Przez umożliwienie kandydatury moskalofila staje się pewną kandydatura przywódcy radykałów ruskich, dra Tryłowskiego, słynnego atamana Syczy, wojującego o wolną Ukrainę „bez pana i popa“. Kandydaturę tę popierają Ukraińcy — a więc i biskup Chomyszyn. Czy jednak leży to w interesie Kościoła, religii i duchowieństwa, słusznie kwestyonuje „Hałyczanin“.

Biskup „jednego stronnictwa“, może wpuścić na wieś najskrajniejszych radykałów, nie ustępujących socjalistom w usiłowaniach przewrotowych, siejących walkę klasową i szowinizm narodowy. Jużto władcy ruscy nie umieją utrzymać taktu w czasie zawikłań narodowościowych.

Specjalnie krok biskupa Chomyszyna byłby pierwszym jaskrawszym występem księcia kościoła przy nadchodzących wyborach.

Nad rozbitciem i zdziezieniem życia politycznego ruskiego zastanawia się „Ruslan“ i podaje radę, bezwzględnie dobrą i zbawienną, od której jednak sam w praktyce często odstępował. „Ruslan“ widzi przyczynę słabości i rozkładu narodu w walce ukrajinofilstwa z moskalofilstwem. Pod pierwszy podszywają się: socjalizm, anarchizm i radykalizm, o których mówi organ p. Barwińskiego, że dążą pod różnymi formami do wytrzebienia wiary z pośród ruskiego narodu. „Z indyferentyzmu zaś religijnego Rusinów najbardziej korzystają żydzi. Socjalizm i radykalizm jest „najskrajniejszym i najmniejbezpieczniejszym wrogiem galicyjskiego, ruskiego narodu, bo najpierw odbiera temu narodowi pociechę chrześcijańską, hart ducha i poczucie solidarności, oraz szczerzy, ruski patryotyzm; bo tendencje socjalistyczne, radykalne i anarchistyczne są czysto kosmopolitycznymi, w których ruski patryotyzm prędzej czy później musi całkowicie zaniknąć i przepaść raz na zawsze.“

„Skoro już dochodzi do tego, powiada „Ruslan“, że u nas radykali przedstawiają każdego księdza jako „czerewaja“ (brzuchacza), który lekko pracuje, a smacznie zajada, a każdego

wał zgromadzonych, aby chłopcy wybierali sobie tylko chłopca, co całe zgromadzenie przyjęło z wielkim niezadowolaniem.

Ks. ruski Kołtuniak interpeluje czy kandydat stara się o mandat większości czy mniejszości, na co otrzymał odpowiedź, iż ta decyzja zależy od woli wyborców a nie od kandydata.

Ks. Masny pyta czy dr. Kozłowski jest za przymierzem z Prusami, a p. Rzeszowski dlaczego K. polskie wobec rugów pruskich nie żądało energicznie, aby wzajem od nas rugować Prusaków robiących tutaj majątek z krzywdą naszą?

Kand. oświadczył, że w delegacji przemawiał przeciw przymierzu a Koło p. żądało od rządu rugowania Prusaków ale większość w parlamencie mają Niemcy, którzy się solidaryzują z Prusakami trudno więc było pomyśleć dla nas to załatwić.

Wicewnik Sobolski interpelował w sprawie dwutygodniowych seminarjów szkodliwych dla rozwoju oświaty ludu i dla nauczycielstwa.

Wśród tego partya kandydata Ossolińskiego rządcy z Oleszyc i partya p. Jampolskiego wszczęły manifestację przeciw kandydatowi okrzykami, że go nie chcą mieć posłem itp. wówczas wystąpił ks. Poniński i namiętną swą mową zepsuł sprawę do reszty, co kandydata bardzo niemilo dotknęło.

Aby złagodzić wrazenie i uspokoić wszystkich zabrał głos p. Rzeszowski. Podniósł on dodatnią i wybitną działalność dr. Kozłowskiego jako posła do Rady państwa a słowa niechęci jakie go ze strony wyborców dotknęły nie odnoszą się wcale do jego osoby i działalności poseuskiej, której wszyscy uznanie oddają, ale przyczyną tego jest to, iż wyborcy woleliby mieć posła ze swego powiatu, a powtóre że wyborcy nie jemu ale komitetowi powiatowemu Rady narodowej chcieli okazać brak zaufania gdyż niektórzy członkowie jego na poprzednich zgromadzeniach obraźliwym swem postępowaniem zrazili wyborców i stracili u nich zaufanie i wiarę. Podnosi przytem, że partya ludowców zawsze podnosi okrzyki: „Chcemy ludowego posła“ a dotąd żadnego nie postawiła i żaden sam otwarcie się nie zgłosił. W imieniu nauczycielstwa wypowiada oświadczenie iż należy on do partji ludowej o tyle, że pragnie szczerze dobra ludu i odda swe głosy te-

mu kandydatowi z tutejszego okręgu wyborczego, który szczerze i uczciwie dla ludu pracować się zobowiąże a o to przecież rozchodzić się powinno. Przemowę jego przyjęli wszyscy oklaskami poczem radca p. Tęcza zamknął zgromadzenie nie poddając kandydatury pod głosowanie, któreby dodatniego rezultatu nie było wydało.

Sprawa wyboru posła jest więc tutaj bardzo dotąd niezdecydowaną a na złe tory sprowadziła ją sama Rada Narodowa powołując do komitetu powiatowego ludzi nietaktownych.

Stryj. Na okręg miejski Stryj-Kalusz zgłosiło się już kandydatów bez liku. Komitet wyborczy miejski w Kaluszu uchwalił kandydaturę dr. Adolfa Wursta, posła sejmowego, w Stryju zaś mówią o kandydaturach prof. Roszkowskiego, dotychczasowego posła, dalej ministra Dzieduszyckiego i gubernatora Bilińskiego. Ponieważ względna większość wyborców Stryja stanowią żydzi, więc też ci okazują największy apetyt.

Kandydują zetem z ich strony: syonista dr. Sale z Tarnowa, podobno p. Rosenstock ze Skafatu, dr. Witz z Sambora a nadto „polski żyd“ dr. Aschkenase ze Lwowa. „Polscy żydzi“ zamierzają więc zdobyć mandaty i w tych miastach, gdzie większości nie mają, a ich przyznawanie się do polskości może im zjednać głosy polskie.

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

— **Kalendarzyk kościelny.** Dziś we czwartek Wielki Wieczerza Pańska, Jana Kapistrana; jutro w piątek Wielki Wiktoryna i Eustachego.

— **Kalendarzyk astronomiczny.** Wschód słońca rozpoczął się o godz. 5 min. 27; zachód przypada o godz. 6 min. 2; długość dnia godzin 12 minut 35.

— **Nabożeństwa Wielkotygodniowe.** W katedrze na Zamku, święcenie olejów św. a następnie Mszę pontyfikálną celebrował dziś

mo wszystkiego co nas od nich dzieli, a nawet odstręcza. Zetknięcie się z niemi dotąd najłatwiejsze ich mowa i wydawnictwa najdostępniejsze.

Nie możemy jednak nie zwrócić uwagi na zawiązki i postępy ruchu kobiecego, jaki się w Polsce poza Krakowem rozwija. Niestety natrafimy tu na większe trudności niż w stosunkach do Niemiec i Francji, jakkolwiek to co o tych dwóch krajach przynosimy nie ma pretensji być wyczerpującem i dostatecznem. Ruch ten bowiem jako całość jest jeszcze dziwnie nieuchwytnym. Co do poznańskiego brak nam dotąd zupełnie materiału. — We Lwowie akcja społeczna roznieca się, w szczególności idzie jednak od paru lat podobnymi torami jak u nas w Krakowie — powrócimy do niej kiedy indziej a tymczasem sięgamy po to co z różnych powodów najbardziej aktualny przedstawia interes. Ruch kobiecy w królestwie, który mamy na myśli jest wprawdzie w stanie silnego fermentu, istnie to kotłowanie sprzecznych wysiłani i kierunków. Z chaosu pomieszanych i szalonych nieraz yżeń wyodrębnia się jednak jeden kierunek dodatni to praca Koła Ziemianek, Na niego jako nś objaw najpoważniejszy i najbardziej charakterystyczny chcemy tym razem zwrócić uwagę.

Zanim jednak przejdziemy po kolejnej wyżej wymienione trzy grupy ruchu kobiecego — pozwolimy sobie poprzedzić nasz właściwy referat pewną ogólną uwagą, jaka się z porównania różnych objawów tego ruchu sama nasuwa.

Nie ulega mianowicie wątpliwości, że jeżeli początkowo organizacje kobiece dążyły wyłącznie do usamowolnienia i równouprawnienia politycznego, to z biegiem czasu, cele stały się więcej praktyczne i dotykające. Powtarza się tu fakt nieraz stwierdzony, że im mniej się uświadamienie życiowe pewnej grypy, tem ardykalniejsze i nie liczące się z możliwością wykonania są ich hasła. Im więcej jednak

ks. biskup Anatol Nowak o godzinie 8 rano. Po odprawionem nabożeństwie ks. biskup Nowak odprawił ceremonię umywania nóg 12 starcom z Towarzystwa Dobroczynności, którymi byli:

Andrzej Drabik lat 80, Franciszek Winsz 80 l., Tomasz Ząbek 79 l., Jan Węgrzyn 77 l., Jan Matykiewicz 76 l., Jan Piotrowski 76 l., Jan Piwko 76 l., Józef Ciechoński 75 l., Karol Janiszewski 74 l., Stanisław Henzlik 72 l., Aleksander Kaźmierski 72 l. i Stanisław Jelonkowski 71 l. Wszyscy razem liczą lat 908.

— **Muzyka kościelna.** „Siedm słów Chrystusa na krzyżu“, oratorium na solę i chóry męskie z tow. organu układu Władysława Wionczka wykonają członkowie Krak. „Chóru akademickiego“ wraz z amatorami w W. Piątek w kościele O.O. Franciszkanów o godz. wpół do 6 po poł. Solę barytonowe wykona p. St. Zakrzewski, tenorowe pp. Żarliński Wł. i Dobosz A., basowe p. A. Kłobukowski.

— **Kupujcie tylko u chrześcijan!** Przy nadchodzących Świętach Wielkanocnych zwracamy uwagę naszych czytelników i całej chrześcijańskiej publiczności, aby zakupy świąteczne czyniła tylko w handlach i sklepach chrześcijańskich. Nie powinniśmy zwracać uwagi na pięknie brzmiące oszukańcze reklamy lecz pamiętać stale sklepy żydowskie, zaopatrzone w liche towary żydowskie i niemieckie, gdzie ponadto narażony jest kupujący zazwyczaj na usłyszenie grubiaństw a nierazko wyzwisk. Dowodzą tego liczne skargi na żydowskich tandeciarzy, napływające do Redakcji naszego dziennika, a ileż to osób nie zgłasza się z tem, wstydząc się, iż niesłuchali naszych przestróg. Polecamy więc najgoręcej nasze rzetelne firmy chrześcijańskie.

— **Gmach dyrekcji policji w Krakowie** wobec znacznego wzrostu liczby mieszkańców jest obecnie bezwarunkowo nie wystarczającym. Podczas kiedy Magistrat rozszerza swoje lokale prawie co roku dla wygody publiczności i urzędników, rząd nie zwraca wcale uwagi, że w biurach policyjnych urzędnicy mają pomieszczenia urągające nawet wymaganiom higieny. Biuro meldunkowe gdzie dziennie zgłaszają się

dojrzewa czy jednostka, czy pewna grupa społeczna, tem więcej staje się określonym i praktycznym jej program i na oko ścieśniony swój zakres, w samej rzeczy dopiero go uzasadnia i stosunek jego w rzeczywistości na prawdziwe sprowadza tory. Podobną ewolucję przechodził i przechodzi mniej więcej ruch kobiecy. Na całej linii można zauważyć, że w ruchu tym programy praktyczne biorą górę nad pustymi deklamacjami i literackimi efektami. Ale zarazem w tem zszeregowaniu się sił kobiecych jeszcze inny fakt zauważyć się daje. Charakterystycznym jest mianowicie, że nie potrzeby namacalnej użyteczności ale wewnętrzne przekonania grupują ludzi. Zdawałoby się, że wystarczy odczucie jednych i tych samych potrzeb, zespolić odmiennaby nawet pod innymi względami jednostki. Tymczasem obserwując zjawiska społeczne, widzimy, że dla stałego zjednoczenia potrzebna jest podstawa wspólności przekonań i nie praktyczne możliwe do zdobycia zyski, ale duchowa solidarność jest na prawdę jedynym i trwałym kitem najrozmitszych partji i stronnictw. Tak się rzecz ma i z ruchem kobiecym; pomimo bardzo podobnych dążeń różniczkuje się on wedle duchowego credo swych zwolenniczek. Jeżeli gdzie, to w Niemczech, objaw ten uwydatnił się najwidoczniej w ciągu roku 1906. Pomimo że w wielu punktach schodzą się postulaty, stawiane przez kobiety różnych odcieni, jednakże to, co ich dopiero trwale grupuje to wspólność duchowego pierwiastku.

W roku ubiegłym zarysowują się nadto w Niemczech trzy wyraźne objawy ruchu kobiecego. Są niemi kongresy a mianowicie: 1). zebranie kobiet socjalistycznych w Manheim we wrześniu 1906. 2). protestanckiego Związku kobiecych stowarzyszeń — wszelako bez marki wyznaniowej odbyte w Norymberdze w ciągu października, wreszcie najsympatyczniejszego dla nas Frauenbundu katolickiego w pierwszych dniach listopada w Monachium. (cdn.)

O ruchu kobiecym w Niemczech, Francji i Polsce.

Ruch kobiecy wyodrębniający się coraz bardziej z ogólnego ruchu społecznego, jakkolwiek nie przestaje nim się zasilać, ma już swoją historję, której niepodobna nam ignorować. Z każdym rokiem idzie on naprzód, modyfikując się w pewnych kierunkach, zaostrowając się w innych, na wielu punktach krystalizuje się już w pewne stałe formy i zjawiska. Zoznanie wyników tego ruchu i zestawienie ich z tem, co się u nas odnośnie do położenia kobiet dokonało — przedstawia niezaprzeczonny interes, adostarczyć może potrzebnego kryterium do ocenienia działalności kobiet w naszym kraju i do zorientowania się na przyszłość. Jednakowoż sięgając do dna rzeczy i do samego zawiązku sprawy, nie może być naszym zadaniem. Taka praca wymagałaby przeglądu całej już dość bogatej biblioteki. Ograniczamy się więc tutaj do rezultatów dzisiejszej doby, do tego co ostatnie lata nam przyniosły. Ale i tu niepodobna nam ująć całość, materiał ogromny w perjurycznych wydawnictwach, sprawozdaniach kongresowych broszurach, odczytach jest tak wielki, że aby go choć pobieżnie wyzyskać znacznie dłuższej potrzebaby pracy. Do tego przyłączyłyby się i trudności językowe.

Wiadomo bowiem jak silnem tęttem był ruch kobiecy w Anglii, jak gwałtownie wybuch w Ameryce, w Australii święci już tryumfy polityczne, w Holandji, Szwecji, Danii zaznacza się bardzo poważnie, we Włoszech aczkolwiek spóźniony rozwija się naraz w różnych miejscowościach i rozmaite wykazuje odcienie.

Ograniczamy się więc obecnie do grupy zjawisk kulturalnie nam najbliższej; do niej należą niezaprzeczenie Niemcy i Francja pomi-

JÓZEF MASSAR

w KRAKOWIE

ul. Floryańska l. 15,

poleca na obecny sezon Nowości dla Pań na suknie w wełnie, jedwabiu, batystach, zefirach i t. d., jakoteż ogromny

Wybór Nowości w konfekcji dziecięcej.

* * * * Towar doborowy. — Ceny umiarkowane. * * * *

pów. Chwilowo panuje tam spokój. W Mołdawii przywrócono spokój, lecz zdaje się, że rozruchy mogą ponownie wybuchnąć. Na Wołoszczyźnie sytuacja jest straszna; wojska wszędzie występują czynnie.

Czerniowce. Wielkie masy chłopów zebrały się w powiatach Teleorman i Obazca i wyruszyły na Bukareszt. We wszystkich wsiach ktorými ta czerń przeciągała, przemocą porwała przełożonych gmin i policjantów i wlokła ich ze sobą. Tłum niszczy po drodze telegrafy i telefony.

W Bukareszcie wszystkie 18 fortów postawiono na stopie wojennej i wzmocniono załogi. Krańce miasta zajęły silne oddziały wojskowe. Pałac królewski obsadzony wojskami artylerji. Ludność jest bardzo zaniepokojona.

Czerniowce. W dobrach księcia Lahovari przyszło do krwawego starcia chłopów z wojskiem. Kapitan Barez starał się napróżno wytłumaczyć chłopom, aby się cofnęli. Gdy te upomnienia wcale nie skutkowały, kapitan formalnie wezwał ich trzykrotnie do rozejścia, poczem kazał żołnierzom strzelać. **Padło siedmiu chłopów.** To rozjuszyło czerń, która rzuciła się na wojsko i zmusiła je do cofnięcia. Kapitan Amwazi odniósł ciężkie zranienia. Najstraszniejszy los spotkał porucznika Joliescu. Ciężko rannego zarżnęli chłopci, poczem wydarli z niego wnętrzności.

Czerniowce. Dwa tysiące chłopów, odpedzonych od Gałaczu, ciągnie na Braile. W mieście panuje panika; załoga w Braili jest za słabą, aby stawić chłopom opór. Niebezpieczeństwo jest wielkie.

Bukareszt. W Lezaweni przyszło ponownie do starcia z wojskiem, które dało trzy salwy. Dwudziestu chłopów padło, trzydziestu odniosło rany.

Jassy. Aresztowano tu wczoraj trzech studentów, którzy po wsiach agitowali.

Bukareszt. Sześćdziesięciu studentów z Gałaczu wystosowało do króla adres, w którym protestują przeciw postępowaniu wojska podczas ostatnich zajęć pod Gałaczem. Chłopi nie chcieli uczynić nic innego jak tylko za demonstrować w obronie swych praw. Napad wojska na chłopów był mordem.

Bukareszt. (Ajencya Rumuńska). W Mołdawie ruch chłopski ogólnie się uspokoił. Przedsięwzięto tam jeszcze kilka aresztowań. Na Wołoszczyźnie w powiecie Doli wybuchły niepokoje w wielu miejscowościach. Rozruchy w Mozazezi stłumiono. Podczas zajęć zabito i zraniono tam 25 osób, w tem jednego dzierzawcę. W powiecie Budzeu wielu poddżegaczy aresztowano. W kilku miejscowościach tego powiatu przywrócono spokój. W powiecie Wlaska artylerja ostrzeliwuje trzy wsi, do których schroniły się bandy chłopów grabiących.

Bukareszt. Ministerstwo spraw wewnętrznych, które zakazało już kolportażu, idzie dalej w represjach prasowych i zabroniło przyjmować dziennikom informacje telefonem. Ani w kraju, ani zagranicę nie przyjmowano telegramów dziennikarskich. Wiadomości z Bułgarii idą listownie do granicy, skąd je dopiero korespondenci telegraficznie wysyłają dalej.

Bukareszt. (Ajencya Rumuńska) Dziennik urzędowy ogłasza okólnik do nauczycieli i księży, podpisany przez ministra oświaty i Synod, w którym wzywa się ich, aby z zaparciem się siebie pracowali nad przywróceniem spokoju.

Bukareszt. (Ajencya Rumuńska) W Izbie oświadczył prezydent ministrów Sturdza, że spodziewa się, iż spokój, dzięki poparciu Izby, wkrótce zostanie przywrócony. Są już tego wyraźne oznaki. Chłopi zaczynają już zawierać kontrakty z wielkimi właścicielami a przykład ten znajdzie z pewnością wkrótce licznych naśladowców.

Wiedeń. Deputacja wiedeńskiej Izby handlowej wręczyła ministrowi spraw zagranicznych Aehrenthalowi memoriał, w którym wskazuje na niepokoje w Rumunii i ich zgubne oddziaływanie na handel i eksport austriacki, oraz żąda, aby rząd rumuński już teraz przyrzekł odszkodowanie za straty, wyrządzone rozruchami, oraz aby banki w Rumunii nie wstrzymywały kupcom tamtejszym kredytu.

Minister spraw zagranicznych zapewnił deputację, że memoriał ten poda do wiadomości austro-węgierskiego posła w Bukareszcie, aby przedsięwziął konieczne kroki. Minister ma nadzieję, że nowy gabinet rychło przywróci w Rumunii porządek.

Zamordowanie przywódcy kadetów.

Moskwa. Redaktor „Rusk.“ Wiedomosti dr Jolles, b. poseł do pierwszej Dumy, gdy wychodził z mieszkania, został przez nieznanego młodego człowieka zabity strzałami rewolwerowymi. Sprawca uszedł.

Petersburg. Zamordowanie Jollesa wywołało tu wielkie wrażenie. Był on przywódcą kadetów w pierwszej Dumie. Według wiadomości z Moskwy, otrzymywał on codziennie listy z pogrózkami. Śledztwo dotychczasowe nie wydało żadnego rezultatu. Jolles zabity został na zupełnie bezludnej ulicy, trzema strzałami. Aresztowano pewnego człowieka, który znajdował się na ulicy w chwili zamachu.

Stolypin i Gołowin.

Petersburg. (Pet. aj. tel.) Gdy na wczorajszym posiedzeniu Dumy prezydent ministrów Stolypin chciał zabrać głos w sprawie wniosku prawicy o potępienie mordów politycznych, prezydent Dumy Gołowin nie dopuścił do tego.

Dzisiaj donoszą urzędownie, że prezydent ministrów Stolypin wystosował do Gołowina list, w którym wywodzi, że w myśl ustawy ministrowie mają w Dumie prawo mówić kiedy tego chcą, a że prezydent Dumy musi im udzielić głosu przed wszystkimi innymi mowcami. Prezydent ministrów przypomina to Gołowinowi, celem uniknięcia w przyszłości nieporozumień.

Ukraińcy w Dumie.

Petersburg 27-go marca. Nowo organizująca się w Dumie grupa ukraińska składa się wyłącznie z właścicieli z grupy pracy, którzy stawiają sobie za zadanie zjednoczenie się właścicieli w Dumie. Program tej grupy różni się od frakcji pracy tem, że żąda dla Ukrainy szerokiego samorządu, zbliżonego do zupełnej autonomji, utworzenia miejscowej fundacji ziemskiej, zrównania praw języka ukraińskiego w szkołach i urzędzie z rosyjskim.

Mianowanie.

Wiedeń. „Wiener Ztg“ ogłasza: Minister oświaty zamianował profesora państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie dra Ernesta Bandrowskiego dyrektorem tegoż zakładu.

Przeciw podrożeniu telefonów.

Liberzec. Na wniosek tutejszej Izby handlowej odbędzie się dnia 3 bieżącego w Wiedniu wspólna narada wszystkich austriackich izb handlowych w sprawie podrożenia telefonów.

Procesy polskie w Poznańskim.

Poznań. Przed Izbą karną odbyła się wczoraj rozprawa przeciw 13 oskarżonym z miejs-

cowości Mosina i okolicy za stawienie oporu władzy, obrazę urzędnika, uwolnienie więźniów i t. p. oraz zbiegowisko, z okazji zakazanego zgromadzenia w sprawie strejku szkolnego. Oskarżonych zasądono na kary więzienia od tygodnia do dwóch miesięcy i trzech tygodni, zaś dwóch na grzywnę po 60 maek.

Francja w Marokko.

Oran. (Aj. Havasa). Jenerał Liantey przybył tutaj. Koncentracja wojsk w Salamaghnia będzie ukończoną w przeciągu 48 godzin. Jenerał Liantey udaje się do Lalamaghnia, aby dozorować przygotowania. Obsadzenie miasta Udża nastąpi prawdopodobnie w sposób pokojowy, gdyż nie ma ono charakteru agresywnego wystąpienia przeciw Marokko. Europejczycy zamieszkali w Udża opuszczają to miasto, pozostawiając swe majątki w zamkniętych domach. W Udża panuje spokój.

Madryt. Minister spraw zagranicznych przesłał dziennikom notę, w której oświadcza, że jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, że gabinet francuski stara się położyć koniec zamachom na francuskich poddanych w Marokko. Hiszpania życzy sobie, aby Francja otrzymała zupełne zadanie i w tym też duchu wpływać będzie na maghzen.

Rozruchy przeciw Europejczykom w Marokko.

Paryż. (Aj. Havasa). Rząd angielski zgodził się na zamiar Francji obsadzenia Udży; rząd niemiecki przyjął tę wiadomość przychylnie, podobnie jak inne państwa.

Tanger. Aj. Havasa donosi z Marakesh: Niemiecki agent konsularny, który podczas ostatnich zajęć znajdował się w okolicy miasta, otrzymał od sułtana radę, aby natychmiast powrócił. Położenie w Marakesh zdaje się być krytycznem. Wielki zastęp ludności miejscowej odciał drogę niemieckim kupcom i dopiero po nadejściu wojska się rozprószył. Tłum zajął groźną postawę wobec niemieckich kupców, którzy chcieli udzielić pomocy Francuzowi Lassalalowi. Krażownicy „Laland“ i „Jeanne d'Arc“ przybyły do Tangeru.

Paryż. Wiadomości dzienników londyńskich, jakoby jenerał Liantey onegdaj był obsadził Udżę, okazały się nieprawdziwymi. Jak donoszą z Oranu, jenerał Liantey znajdował się wczoraj w Salamaghnia w oddaleniu 25 kilometrów od Udży i powinien był najpóźniej w ciągu dnia wczorajszego miejscowość tę obsadzić. Oddział ekspedycyjny składa się z 300 ludzi.

Bibi bel Abes. Stu jeźdźców wyruszyło do Tlemcen. Wojska koncentrują się w Salamaghnia.

NADESLANE.

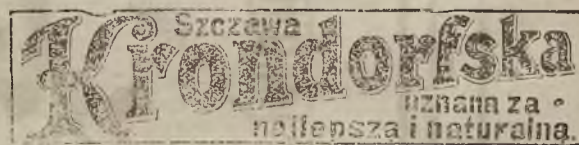
Na dochód „Związku Pomocy Narodowej w Krakowie, sprzedaje się w administracji „Głosu Narodu“ utwór p. St. Rawieza pod tyt.: „Krzyżacy“ (wierszem). Praca ta zadedykowana jest królowi pruskiemu Wilhelmowi II. Cena egzemplarza 10 hal.

WYPALONY ZNAK NA KORKU.

do
ochrony
przeciw
fałszer-
stwom

MATTONI'S
Giesshübler
Sauerbrunn

MIODOSYTNIĄ Kazimierza Robackiego

MIÓD STOŁOWY LEKKI, BUTELKA 50 CT. MIÓD KURACYJNY . . . BUTELKA 80 CT. MIÓD STOŁOWY MOCNY, BUTELKA 60 CT. MIÓD ESSENCYA . . . BUTELKA 1 ZŁR. MIÓD WYTRAWNY . . . BUTELKA 70 CT. MIÓD KOPOWIEC, BUTELKA 1 ZŁR. 20 CT. MIÓD KASZTELANSKI BUT. 1 ZŁR. 50 CT. MIÓD BERNARDYNSKI — BUTELKA 2 ZŁR. MALINIAKI — WISNIAKI — I DERENIAKI.

założona w r. 1841.
Krak 6 w, ul. Sław
kowska 26 poleca

Bywa

w chorobach płucnych, nieży-
tach, silnym kaszlu, zółtach,
influenzie

Sirolina

podnieca apetyt i sprawia, że przybywa
cięża, usuwa kaszel, wydzielnia, sprawia,
że pety nocne snikają.

przez licznych profesorów i lekarzy co dzień zapisywana.

Ponieważ są licho naśladownictwa, przeto prosimy
żądać zawsze w oryginalnem opakowaniu „Roche”.

„Roche”

Dostać można na zarządzenie lekarza
w aptekach po 4 K. za flaszkę.

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Bazylen (Szwajcaryja).

Życie to sen.

Tak zatytułował największy poeta Austrii jeden ze swych wiekopomych pięknych dramatów i przeprowadza w ciągu akcji tego wielkiego dzieła dowód, że życie człowieka w rzeczywistości jest tylko chwilką złudzenia, snem, który nas od kolebki do grobu trzyma na wygnaniu. Dla nas ludzi nowoczesnych stało się atoli życie walką, która, im więcej nowego tworzy pomysłowość ludzka, wzmagą się co do zaciętości i rozmiaru, a nasze siły umysłowe i fizyczne pochłania z coraz większą gwałtownością. A w walce tej

bierze udział także niemowlę w kołysce, szczególnie w wielkim mieście. Tam powstają wciąż nowe zjawiska chorób, których dawniej nie znano, a które swe powstanie zawdzięczają zapalczystemu, niespokojnemu, obraz dzikiego polowania na pieniądze przedstawiającemu wyzyskowi owych wynalazków, które należą do „potrzeb”, do „komfortu” nowoczesnego człowieka wielkomiejskiego. Ale nadmierna nerwowość wielkich przechodzi naturalną drogą także na „małych”, tak wszyscy młodzi rodzice powinni baczyć głównie na to, ażeby swe dzieci od najdelikatniejszego wieku już przez rozumne, silne odżywianie zahartować na burze życia, które

młodego obywatela świata, że tak powieny, czekają z taką pewnością jak śmierć. Jednym z najdatniejszych środków do tego jest Kufekego mączka dla dzieci, która już od wielu lat okazuje się dobrą, a wszyscy lekarze ją tylko zapisują. Tego wyborczego środka odżywczego, którego nie powinno brakować w żadnym domu, można dostać w każdej aptece i drogueryi; sposób jego użycia jest tak łatwo zrozumiały i tak mało zachodu wymagający, że tu nie potrzeba żadnego bliższego objaśnienia. Gdzie Kufekego mączki dla dzieci użyto chociażby jeden raz, tam pozostaje ona w domu jako niedościgniony środek.

Dzieci rozwijają się przy tem znakomicie
i nie odcierpią na zaburzenia trawienia.

Wybitnie uznana w bieguncie, nie-
stojcie kiszki, rozwolnieniu i t. p.

Polecana przez tysiące lekarzów w kraju
i zagranicą.

Najlepsze pożywienie dla dzieci
zdrowych i chorych na żółtek.

Do nabycia w aptekach
i składach aptecznych.

Fabrik d. N. N. N. R. KUFKE, W. & Co.,
und Bergedorf-Hamburg.

Odżywianie dzieci przez mamki zabiera tysiącom dzieci macierzyński pokarm i pielęgnowanie. Pokarm dla niemowląt składający się z mączki dla dzieci Kufekego i mleka, czyni mamkę zupełnie zbyteczną, ponieważ mączka dla dzieci zawiera o właściwej proporcji substancje odżywcze znajdujące się w mleku matczym, nie spowoduje do przyrzędu trawienia dziecka żadnych niestrawnych substancji, zarazem czyni podawane mleko krótszym i strawniejszym i dlatego wpływa bardzo korzystnie na rozwój ciała dzieci, wreszcie połączone jest ze znacznie mniejszymi kosztami niż odżywianie przez mamki.

♣ ♣ **Wszelkie druki** ♣ ♣

gustownie - szybko

- bezkonkurencyjnie -

!!

wykonuje

!!

- czarno lub różnokolo-

- - rowo - -

♣ ♣ **Drukarnia** ♣ ♣

„Głosu Narodu”

Telefon nr. 190.

Róg ulicy św. Krzyża i Mikołajskiej.

Telefon nr. 190.

Proszę nie zapomnieć, że
w Probierni
R. Marczyńskiego

Ulica **Nr 32** Ulica
Floryańska Floryańska

są najtańsze i najlepsze wódki, nalewki owocowe itd.
W fabryce na Zwierzyńcu w „Pałacu“ jeszcze taniej.

!! NA ŚWĘTA !!

Wina gwarantowane naturalne od . . . **40** ct. za litr
Koniak francuskiej marki . . . **1 60** cała flasz.
Sliwowica prawdziwa bośniacka . . . **1 10** cała flasz.
Rum stary oryg. Jamajka **Znakomite mieszanki herbat**
poleca firma

Dr. Nieć i Ska Kraków,
Rynek gł. 25
naprz. odwachu

**Mydło z mleka liliowego
ze znakiem konika**

firmy Bergmann & Co. Dresden u. Tetschena/E.

jest i zostaje wedle codziennych wpływających uznań najskuteczniejszą
w wszystkich mydłach leczniczych przeciw piegom, twardzieli dla
uzyskania i zachowania delikatnej, miękkiej skóry i różowej cery.
Do nabycia po 80 hal. we wszystkich aptekach, składach aptecz-
nych, handlach perfum, mydeł i u fryzjerów.

XI. Zwyczajne

Walne Zgromadzenie

członków Towarzystwa zaliczkowego i oszczędności
„Własna Pomoc“ w Krakowie
stowarzyszenia zarejestr. z ograniczoną
poręką w likwidacji
odbędzie się

w niedzielę dn. 14 kwietnia 1907
o godzinie 10¹/₂ przedpołudniem
w lokalu Towarzystwa (ul. Grodzka
l. 32) z następującym

- Porządkiem dziennym:
- 1) Sprawozdanie rachunkowe Komitetu likwidacyjnego za r. 1906.
 - 2) Ustanowienie wynagrodzenia dla Komitetu likwidacyjnego.
 - 3) Uzupełniający wybór Rady Nadzorczej.

W razie nie dojsia do skutku tego Zgromadzenia dla braku kompletu odbędzie się następnego dnia o godz. 11 przedpołudniem bez względu na ilość obecnych członków z tym samym porządkiem dziennym i w tym samym lokalu.

Komitet likwidacyjny.

Okręgowy Urząd pośredn. pracy w Krakowie potrzebuje zaraz

50 zwykłych robotników i 12 fernali

do stałych robót w Krakowie. Zgłaszać się z świadectwami wprost do Urzędu ul. Jabłonowskich l. 19. [260]

JEDYNA W KRAJU

**FABRYKA PASÓW
maszynowych**

Ignacego Wurma

w Krakowie, ul. Kanonika l. 18.

Zakład artystyczno-kamieniarski

Józefa Kuleszy
naprzeciw cementarza w Krakowie posiada wielki wyb. got. pomn. z piask., granitu i marmuru. Podejmuje się wykon. grobowców w miejscu i na prow. [265]

Młody człowiek

obznajmiony już cokolwiek z czynnościami biurowymi, katolik, z ładnym piśmem i umiejący pisać na maszynie znajduje zaraz umieszczenie w biurze większego przedsiębiorstwa przemysłowego przy jednym z większych miast prowincjonalnych jako pomocnik do czynności biurowych za stosownym wynagrodzeniem. Zgłoszenia tylko pisemne z podaniem dotychczasowego zajęcia przyjąć administracja „Głosu Narodu“ pod adresem „Praktykant biurowy“.

Sprzedaje się **willa z ogrodem.**

Bliższa wiadomość: Swoszowice, pan Zagórski. [367]

Zmiana Lokalu!

Pracownię i magazyn obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego pod firmą

WŁ. BOREJKO

przeniosłem z ulicy Sławkowskiej
NA ULICĘ SW. ANNY L. 4
(poniżej Rajala)

gdzie, jak dotychczas, wykonuję wszelkie zamówienia **po cenach dawnych.** — Staranne i gustowne wykonanie robót dla każdej klasy. Ceny konkurencyjne pomimo podniesienia tychże przez inne pracownie — mam nadzieję zadowolnią w zupełności Szan. Odbiorców i znajdą uznanie dla moich wyrobów. [308]

Z poważaniem
WŁADYSŁAW BOREJKO.

Kilkanaście pni pszczoł

w ulach zamkowych słowiańskich dobrze przezimowanych z gwarancją, ma do sprzedania Jan Grześiak z Witanowic, p. Klecza górna ad Wadowice. 258 3

Zakład Pogrzebowy

A. Szafranieckiego

UL. MIKOŁAJSKA NR. 16.

Telefon 51. Telefon 51

Ułatwioną metodą

udziela lekcji języka niemieckiego słuchacz II r. uniwers. Szewska 22 I p. od 2—3. [348]